

Evankeliumi Lk 10:38-42

Jeesus vaelsi eteenpäin opetuslastensa kanssa ja tuli erääseen kylään. Siellä muuan nainen, jonka nimi oli Martta, otti hänet vieraakseen. Martalla oli sisar, Maria. Tämä asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan. Martalla oli kädet täynnä työtä vieraita palvellessaan, ja siksi hän tuli sanomaan: Herra, etkö lainkaan välitä siitä, että sisareni jättää kaikki työt minun tehtäväkseni. Sano hänelle, että hän auttaisi minua. Mutta Herra vastasi: Martta, Martta, sinä huolehdi ja hätäilet niin monista asioista. Vain yksi on tarpeen. Maria on valinnut hyvän osan, eikä sitä oteta häneltä pois.

Se, mistä kuulimme, tapahtui matkalla. Matkan aikana voi joskus joutua monenlaisiin sattumuksiin. Toisinaan tapahtuu jotain yllättävää; se voi olla ongelma tai epämiellyttävä tilanne; joskus taas eteen tulee jotain, mikä ylittää odotukset.

Jeesuksen ja hänen oppilaidensa matka kohti Jerusalemiä sisälsi sekin monenlaista. Matkan aikana Jeesus esimerkiksi kertoi vertauksen laupiaasta samarialaisesta, joka on tunnetuimpia raamatunkohtia ja johon on helppo samaistua niidenkin, jotka uskovat eri tavalla kuin kirkko opettaa. Välittömästi tekstimme jälkeen matkan jatkuessa Jeesus opetti rukoilemaan ja näin kuultu Isä meidän -rukous on kaikkien kristittyjen yhteistä omaisuutta ja joka-aikaista käyttötavaraa. Ja lopulta: matka päättyy Jerusalemiin ja pääsiäisajan tapahtumiin, joita ilman uskoamme ei olisi olemassakaan.

Näitä suuria opetuksia ja tapahtumia vasten tuntuu ihmeelliseltä, että evankelista on tallentanut kertomukseensa myös arkisen vierailun Martan talossa. Sallittakoon Jeesukselle ja hänen seurueelleen kyläily matkanteon keskellä ja hänen ystävilleen vieraanvaraisuuden osoittaminen. Mutta miksi tämä kerrotaan pyhässä kirjassa ja miksi tällaisesta alkukantaisesta tapahtumasta saarnataan kirkoissa vuosisadasta toiseen?

Tokihan tällä pikku kertomuksella on oma merkityksensä ja vaikutushistoriansa.

Itsekin muistan 60-luvun alkupuolelta kansakoulun uskontokirjassa silloin vielä harvinaisen värikuvan. Siinä etualalla Jeesus ja Maria ovat uppoutuneina vakavaan keskusteluun suomalaisen pirttikaluston äärellä. Taustalla Martta on hellan ääressä ja katsoo keskustelijoita yrmeä ilme naamallaan. Opetus jäi kerralla alle kymmenvuotiaan mieleen: Maria oli esikuvallinen, Martalle oli varattu pahiksen rooli. Jatko-opinnot ja ennen muuta elämän koulu ovat sittemmin saaneet aikaan, että asiat eivät enää näyttäydä minulle näin mustavalkoisina.

Mutta totta on, että kertomus Martasta ja Mariasta on nähty vuosisatojen kuluessa esimerkkinä kahdesta kristillisyydennäkemyksestä tai kahdesta tavasta ymmärtää

Jeesuksen opetuslapseus. Ollaanko alttarin kristittyjä vai palvelun kristittyjä? Voi olla, että tiedottomamatta nämä erilaiset painotukset vaikuttavat seurakuntiemmekin päätöksenteossa, kun näinä aikoina yhä useammin euro konsultoi ja käskee ratkaisemaan, kumpi lähtee ensin, seurakuntapastori vai diakonissa.

Aikaisemmilta ajoilta olkoon esimerkkinä Martti Luther, joka tunnetusti ei oikein tykännyt kummastakaan siskoksesta. Hänelle Maria edusti jo tuohon tuomittua Rooman kirkon hurskauselämää. Martan kohdalla taas oli kysyttävä: ei kai hän touhuamisellaan kuvittele hankkivansa ansioita Jumalan silmissä, jolloin hän vaarantaisi uskonvanhurskauden luovuttamattoman periaatteen.

Yhden näkökulman tarjoavat jostain silmiini sattuneen saksalaisten teologian ylioppilaiden moderni lausuma: jos tässä on kyse kahdesta kristillisyyden tulkinnasta, niiden kummankin edustajaksi kelpaa nainen, ainakin evankeliumissa.

Näin tuon sinänsä mitättömän oloinen kertomus Jeesuksen viimeisen matkan varrelta on saanut itseään suuremman merkityksen. Ja voi olla, että ei ole alun alkaen ollut tarkoitukseen asettaa kysymystä niin, kumpi on oikeassa, Martta vai Maria, vai onko kumpikaan kokonaan vai ovatko molemmat osittain? Vaikka tässä ei olekaan kyse siitä, mikä on oikea tapa seurata Jeesusta yksittäisinä kristittyinä ja kirkkona, kertomus Betanian sisaruksista saattaa olla meille opettavainen.

Kun uskontokirjassani yhdistettiin raamatullinen aines suomalaiseen maalaisympäristöön, ehkä se ei ollutkaan aivan hoopoa. Läheisyysperiaate, omaan aikaan soveltaminen, on oleellinen osa kristinuskon tulkintaamme. Ja vielä enemmän ja vielä syvemmin: osa uskoamme on se, että suuri tulee johonkin pieneen, pyhä tulee arkeen, jumalallinen tulee keskelle kaikkea inhimillisyyttä, niin kuin silloin kun Jeesus saapui Martan taloon. Ja huomattakoon edelleen: siinä ei tapahtunut vain niin, että jumalallinen ja inhimillinen vain hetken tangeerasivat. Ei hetkeksi, vaan pysyvästi ja lopullisesti. Arki ja pyhä, ihmisen tilanne ja Jumalan työ, ovat aina limittäin ja lomittain, suloisessa sekamelskassa niin, ettemme voi niitä erottaa eikä ole tarkoitukseen vetää niitä erilleen.

Tämä pätee yksityisen kristityn kohdalla. Se pätee myös pappisviran kohdalla, kun aivan tavallinen tai joskus epätavallinenkin ihminen toimii pyhän asialla ja tehtävässä. Ja me papit jos ketkä tiedämme, että pyhällä kirkolla on aina myös peri-inhimilliset kasvonsa.

Kun maallinen ja hengellinen, inhimillinen ja jumalallinen tulevat lähelle toisiaan ja sekoittuvat, siinä on samalla ”hyvä osa”. Niinhän Marialle juuri kävi. Hän istuutui Jeesuksen jalkojen juureen tavanomaisessa ympäristössään. Isolta siskolta alkoi tulla työnjakoon liittyvää palautetta tuutin täydeltä, siinä ei vieraskoreudesta ei

ollut tietoaakaan. Sama on meidän kohdallamme ja meidän ajassamme. Kirkollisten kiistojen keskellä, erilaisten käsitysten ja tulkintojen, erilaisten raamattunäkemyksen sokkeloissa me olemme. Mutta siinä on meidän maanpäällinen hyvä osamme, muuta ei tule.

Hyvä osa, meidän hyvä osamme. Kun siitä puhutaan, on pakko viitata myös toisaalle. Tiedämme ja kipeästi, että on lukemattomia, joilla on vain huono osa ja on miljoonia, jotka ovat kokonaan osattomia. Tällä kohtaa on vihdoinkin annettava Martallekin tilaisuus tulla esiin muuten kuin tarinan pahiksena. Kun kerran maallisen ja hengellisen, inhimillisen ja jumalallisen on kohdattava ja sekoitettava, emme voi jäädä Jeesuksen jalkojen juureen. Meidän on mentävä ulos ja kohdattava maailma, meidän on nöyrästi istuttava myös ihmisten jalkojen juureen ja kuultava heitä. Tehtävämme on sekoittaa ja hämmentää, tuoda Jumalan sana ihmisille, heidän nykyiseen elämäntilanteeseensa.

Rakkaat kollegat! Olemme koolta lupauksen merkeissä. Päivien otsikkona on "Lupauksen varassa". Ja tähän messuun olemme tulleet ohjeenamme sanat "Lupausten täyttymys". Myöskään evankeliumimme ei ole vailla lupautta. Puhuessaan Marian hyvästä osasta Jeesus lupasi: "Sitä ei oteta häneltä pois." Se on paljon luvattu, kun inhimillinen kokemus osoittaa, että niin usein otetaan pois ja otetaan paljon ja tärkeää. Mutta Jeesuksen lupaukseen on lupa luottaa. Meidän lupauksemme ovat aina vajaita. Niin usein olemme sanoneet "Lupaat vain" ja ajatelleet, ettei tuo kuitenkaan tee mitään lupaa. Ja yhtä usein olemme itse olleet se heikoin lenkki, joka ei ole jaksanut pitää lupautaan, vaikka olisi aikonutkin.

Mutta nyt on lupauksen täyttymys, ei lupauksen täyttäminen. Täyttymys ei ole siinä, että olemme kerran vastanneet myöntävästi tiettyihin kysymyksiin pappisvihkimyksessä. Eikä täyttymys ole siinä, että olemme antaneet pappislupauksen. Täyttymys on siinä, millainen Jumala meillä on ja mitä hän meille haluaa.

Sisaret ja veljet! Kristilliseen uskoon ja sen lupauksiin me olemme sitoutuneet. Yhdessä ja yhteen ääneen me nyt tunnustamme tämän uskon.